

Kabul Tarihi: Y.K/03.01.2025/2025-3

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ AVUKAT HAKLARI MERKEZİ
YÖNERGESİ
BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç ve Kapsam:

Madde 1.

(1) Bu yönerge; Türkiye Barolar Birliği Avukat Hakları Merkezinin ve Merkez Yürütme Kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları ile temel çalışma usullerini belirlemek amacıyla Türkiye Barolar Birliği Merkez ve Komisyonlar Temel Yönergesi ilke ve istisnalarına uygun olarak hazırlanmıştır.

(2) Yönerge; TBB Yönetim Kurulu kararı ile kurulan Türkiye Barolar Birliği Avukat Hakları Merkezinin çalışma usul ve esaslarını kapsar. Yönergede hüküm bulunmayan hallerde; 1136 sayılı Avukatlık Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Tanımlar:

Madde 2.

(1) Bu yönergede geçen

- a) Baro : 1136 sayılı Avukatlık Kanunu kapsamında kurulan Baroları
- b) Baro AHM : Barolardaki Avukat Hakları Merkezi, Komisyonu veya Kurulunu,
- c) Başkan : TBB Başkanı'nı
- ç) Komisyon : Merkezin, tüm Barolardan gelen avukatlarla oluşan organı olan Avukat Hakları Komisyonunu,
- d) Koordinatör Üye : Merkez faaliyetleri ile ilgili iletişim ve iş birliğini sağlayan görevli TBB Yönetim Kurulu Üyeleri'ni
- e) Merkez : Türkiye Barolar Birliği Avukat Hakları Merkezini,
- f) Merkez Raportörü : TBB Yönetimi tarafından atanan ve TBB hukuksal temsiliyeti başta olmak üzere tüzel kişilik adına hukuksal temsil sağlanacak görevleri ifa eden avukatı,
- g) Merkez Sekreteri : Yürütme Kurulunun kendi içerisinde seçeceği genel sekreterleri,
- ğ) Merkez Sözcüsü : Yürütme Kurulunun kendi içinden seçeceği temsilciyi,

- h) TBB : Türkiye Barolar Birliğini
- ı) Yönetim Kurulu : TBB Yönetim Kurulunu
- i) Yürütme Kurulu : Merkezin yürütme organını,
- ifade eder.

Merkezin Amacı ve Görevi:
Madde 3.

(1) Merkezin amaç ve görevleri şunlardır:

- a) Avukatlık mesleğine ve avukatlara yönelik hak ihlallerinin tespiti, takibi, raporlanması, ihlallere dair gerekli mevzuat ve içtihat çalışmalarının yürütülmesi, ihlal dosyalarının arşivlenmesi ve önlenmesi hususlarında her türlü girişimin yapılması,
- b) Merkez görev tanımları kapsamında kalan her türlü görevlendirmelerin ~~aksamadan~~ yürütülmesi,
- c) Merkez görevlerinin denetlenmesi,
- ç) Mesleki eğitim faaliyetleri düzenlenmesi, planlanması ve ihtiyaç doğrultusunda çalışma grupları oluşturulması,
- d) Avukatların mesleki faaliyetlerini; 1136 sayılı Avukatlık Kanunu, Avukatların Rolüne Dair Temel Prensipler (Havana Kuralları), Avrupa Konseyi Avukatlık Mesleđinin İcrasındaki Özgürlükler Hakkında 9 Numaralı Tavsiye Kararı, Birleşmiş Milletler Yargı Bağımsızlığı Temel Prensipleri, Uluslararası Avukatlar Birliği Morelia Şartı, 21. Yüzyılda Avukatlık Meslek Kurallarına Dair Turin İlkeleri, Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Meslek Kuralları, sair mevzuat ve evrensel hukuk ilkeleri çerçevesinde hukuka ve yasalara uygun şekilde özgürce gerçekleştirebilmelerine yönelik çalışma, ilke ve yöntemlerin belirlenmesi.

İKİNCİ BÖLÜM
Merkezin Yapısı

Merkezin Organları ve Yönetim Kurulu ile İlişkisi:
Madde 4.

(1) Merkez, Avukat Hakları Komisyonu ve Yürütme Kurulundan oluşur.

(2) Yönetim Kurulu, kendi içerisinde bir veya birden fazla üyeyi Koordinatör Üye olarak görevlendirir. Koordinatör Üye, Komisyonun ve Yürütme Kurulunun doğal üyesidir. Katılması hâlinde toplantılar Koordinatör Üye tarafından yönetilir.

(3) Koordinatör Üye, merkez veya komisyondan gelen talep ve raporları, TBB Genel Sekreteri'ne elektronik belge yönetim sistemi üzerinden resmî yolla, kendi görüşünü de açıkça belirtmek suretiyle iletir.

Avukat Hakları Komisyonu, Üyelik ve Toplantıları: Madde 5.

(1) Yönetim Kurulu, her bir Baro tarafından önerilen bir avukatı Komisyon üyesi olarak görevlendirir.

(2) Komisyon üyelerinin görevleri, görevlendirilmelerini takip eden ilk Türkiye Barolar Birliği Olağan Genel Kurul tarihi itibarıyla sona erer. Ancak yeni üyeler görevlendirilinceye kadar, önceki üyelerin görevi devam eder.

(3) Komisyon, Merkezin avukatlık mesleği ve avukat hakları programının oluşturulması, uygulanması, arşivlenmesi konularında her ilde temsil edilmesini sağlayan en geniş katılımlı organdır.

(4) Komisyon olağan usulde her yıl Nisan ayında Ankara'da toplanır. Toplantı tarihi ya da yeri istisnai koşullarda, ihtiyaç ya da talep doğrultusunda değiştirilebilir. Komisyon toplantıları yüz yüze yapılır. Yüz yüze toplantıya katılamayacak olanlar yönünden çevrim içi araçlar da kullanılabilir. Komisyon üyelerinin toplantılara katılımı zorunludur. Toplantıya katılamayacak üye mazeretini toplantıdan önce Merkez Sekreterine bildirir. Toplantıların usul ve yöntemi Yürütme Kurulu tarafından belirlenerek, TBB tarafından toplantı tarihinden beş gün önce toplantı gündemi ile Barolara yazılı olarak bildirilir.

(5) Komisyon, üye sayısının en az 1/3'ü ile toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır. Toplantılarda ve karar alma aşamasında oylarda eşitlik bulunması hâlinde öncelikle ikinci bir oylama yapılır, eşitlik devam ederse oturum başkanının bulunduğu tarafın oyu üstün tutulur.

(6) Komisyon toplantılarına mazeret bildirmeksizin iki defa üst üste veya her halükârda görev süresi içerisinde üç defa toplantıya katılmayan Komisyon üyesinin görevi sonlandırılarak temsilcisi olduğu Baroya yazı yazılmak suretiyle yeni bir isim bildirilmesi talep edilir.

(7) Komisyon üyelerinin herhangi bir sebeple görevden ayrılmaları hâlinde bu durum, üyenin ayrılışını takip eden on beş gün içinde Barosuna yazılı olarak bildirilerek bu bildirim izleyen on beş gün içinde yeni bir görevlendirme yapılması talep edilir.

(8) Barosunu temsilen yeni Komisyon üyesi görevlendirilmesi ile, önceki Komisyon üyesi üzerindeki görevler ve hukuksal sorumluluklar yeni üye üzerine geçer. Yönetim Kurulunun ve Yürütme Kurulunun önceki veya yeni Komisyon üyesinden rapor ve bilgi belge talep yetkisi vardır.

Yürütme Kurulu, Üyelik ve Toplantıları: Madde 6.

(1) Yürütme Kurulu, TBB Yönetim Kurulu tarafından atanan dokuz kişiden oluşan yürütme organıdır. Yönetim Kurulu, gerek görmesi hâlinde bu sayıyı artırabilir. Yürütme Kurulu üyeleri, Komisyon üyeleri arasından veya bu alanda çalışma yapan avukatlar ve akademisyenler arasından atanabilir.

(2) Yürütme Kurulunun görevi, görevlendirilmelerini takip eden ilk Türkiye Barolar Birliği Olağan Genel Kurul tarihi itibarıyla sona erer. Ancak yeni üyeler görevlendirilinceye kadar, önceki üyelerin görevi devam eder. Yönetim Kurulu, ihtiyaç veya talep halinde TBB Merkez ve Komisyonlar Temel Yönergesi'ne uygun olarak Yürütme Kurulu üyelerini değiştirebilir.

(3) Yürütme Kurulu, iki ayda bir, üye sayısının en az yarısıyla toplanır. Yürütme Kurulu toplantıları Ankara'da yüz yüze yapılır. yüz yüze katılamama mazereti bildiren üyeleri için ise çevrim içi araçlar kullanılarak yapılır. Ayrıca gerekli görülmesi hâlinde tamamen çevrim içi toplantılar yapılabilir. Yürütme Kurulu üyelerinin toplantılara katılımı zorunludur. Toplantıya katılamayacak üye mazeretini toplantıdan önce Merkez Sekreterine bildirir.

(4) TBB Merkez ve Komisyonlar Temel Yönergesi uyarınca merkez faaliyetlerine katılım sağlamayan Yürütme Kurulu üyesi ile ilgili üyelikten çıkartma yetkisi Yönetim Kuruluna aittir. Üst üste iki toplantıya mazeretsiz ya da her halükârda üst üste dört toplantıya ya da görev süresi içerisinde toplamda sekiz toplantıya katılmayan Yürütme Kurulu üyesinin toplantılara katılım durumu ile ilgili Merkez Sözcüsü tarafından TBB Yönetim Kuruluna raporlama yapılır.

(5) Yürütme Kurulu, Barolarla iletişim ve koordinasyon için görev dağılımı yapar. Bu dağılım Yürütme Kurulu'nun teşekkülü sonrası ilk olağan toplantısında gerçekleştirilir.

(6) Yürütme Kurulu, oluşturulacak çalışma gruplarına görev dağılımı yapılarak iç işleyişi koordine eder.

(7) Merkez, ilk toplantısında kendi üyeleri içerisinde, bir Sözcü ve bir Sekreter seçerek Yönetim Kurulunun onayına sunar. Sözcü ve Sekreter'in görev süresi bir yıldır.

Yürütme Kurulunun Görevleri:

Madde 7.

(1) Merkez Yürütme Kurulu aşağıda yazılı görevleri yerine getirir;

a) Her yıl Ocak ayında yapılacak Komisyon Toplantısının çağrısını yapmak ve gündemini belirlemek,

b) Görevlendirmeler ve başvurular ile ilgili Merkez üyelerinden rapor ya da bilgi talep etmek, evrak, rapor ve yazışmaları incelemek,

c) Merkez adına arşiv oluşturulması, takibi ve dönemsel raporlamasını yapmak,

ç) İletişim ve koordinasyon görevi üstlendikleri Baroların temsilcileri ile yürütülen ve yürütülmesi planlanan faaliyetleri yılda bir defa rapor olarak Yönetim Kuruluna sunulmak üzere Merkez Sözcüsüne iletmek,

d) Merkez üyeleri için meslek içi eğitim toplantıları düzenlemek, Merkez eğitimlerinin içeriğini, müfredatını ve eğitmenlerini tespit ederek Koordinatör Üye'nin onayına sunmak, gerektiğinde TBB ilgili organlarına ve barolara meslek içi eğitim içeriği oluşturmak, öneride bulunmak ve eğitici kadrosu desteği sunmak,

e) TBB'nin basılı ve görsel yayın faaliyetleri kapsamında ihtiyaç duyulması veya talep gelmesi halinde içerik üretmek veya derlemek,

- f) TBB Yönetim Kurulu görevlendirmelerini yerine getirmek,
g) TBB Başkanı tarafından verilen görevleri yerine getirmek.

**Merkez Sözcüsünün Görevleri:
Madde 8.**

(1) Sözcü'nün görevleri şunlardır:

- a) Merkezi olağan ve olağanüstü gündem ile toplantıya çağırır ve oturumları yönetir.
b) Yürütme Kurulu içerisinde alınan karar ile görev dağılımları kapsamındaki çalışma gruplarının koordinasyonu, işleyişi ve denetiminden sorumludur.
c) Merkez tarafından takip edilen dava ve görevlerin kaydının tutulması, raporlanması, arşivlenmesi ve TBB tarafından istihdam edilecek Merkez personellerinin çalışmalarının denetlenmesinden Sekreter ile birlikte sorumludur.

**Merkez Sekreterinin Görevleri:
Madde 9.**

(1) Merkez'in iç işleyişi, görev dağılımları, çalışma grupları, yazışmalar, raporlamalar, arşivleme ve TBB tarafından istihdam edilecek merkez personellerinin çalışmaları konularında Sözcü ile koordineli olarak çalışır.

**ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Merkezin Çalışmaları ve Görevlendirmeler**

**Merkez Raportörü:
Madde 10.**

(1) TBB personel rejimine uygun olarak, profesyonel esaslarda çalışmak üzere istihdam edilen bir avukat Merkez Raportörü olarak görev yapar.

(2) Merkez Raportörü, Merkez adına dava ve dosya takibi yapar, dava dosyalarının düzenli tutulmasını sağlar. Yürütme ve Komisyon toplantılarına katılarak görüş bildirir. Ayrıca bu Yönerge'de yazılı görevler ile Yönetim Kurulu, Koordinatör Üye veya Sözcü tarafından kendisine verilen görevleri yerine getirir.

**Görevlendirmeler:
Madde 11.**

(1) Merkez üyeleri tarafından üstlenilecek görevlerin öncelikli yasal dayanağı, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 76. ve 109. maddeleri ile belirlenen genel ilkeler çerçevesinde; hukukun, insan hak ve özgürlüklerinin, demokrasinin ve Cumhuriyet'in temel değerlerinin korunması amacı ile aynı yasanın 110. maddesinin ilgili fıkraları kapsamında TBB Yönetim Kurulu tarafından alınan kararlardır.

(2) 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 95/4. maddesi hükmü uyarınca alınmış Baro Yönetim Kurulu kararları, 97/4. maddesine göre yapılan Baro Başkanı görevlendirmeleri, 34. madde yollaması ile bağlayıcı Meslek Kuralları, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 3. maddesi kapsamında üstlenilen görevler ve sair mevzuat hükümlerine dayanılarak mesleğin ve meslektaşların haklarının korunması yönünde faaliyetler yürütülür.

Görevlendirme Esasları

Madde 12.

(1) AHM, ilke olarak avukatların ya da stajyer avukatların veya Baroların yazılı talepleri üzerine hazırlayacağı değerlendirmeyi Yönetim Kuruluna yazılı olarak sunar. Acil hallerde Merkez Sözcüsü'nden şifahi görüş talep edilebilir. Yönetim Kurulu kararı ve görevlendirmesiyle yapılan başvuru takibe alınır.

(2) Barolardan gelen talepler öncelikle Yürütme Kurulu içinde değerlendirilir. İhtiyaç halinde doğrudan ilgili Baro temsilcisi Komisyon üyelerinden başvuru hakkında görüş ve belge istenir. Baro temsilcisinden gelecek yazılı görüş doğrultusunda hazırlanacak Yürütme Kurulu raporu, başvuru evrakları ile Yönetim Kuruluna yazılı olarak sunulur. Acil durumlarda Başkan veya Koordinatör Üye'nin sözlü talebi üzerine görevlendirme yapmak üzere Yürütme Kurulu yetkilidir.

(3) Her iki tarafı da avukat olan anlaşmazlıklar, disiplin hukukunun konusuna giren başvurular, başvuru avukatın talebinin incelenmesi sonrası mesleki faaliyet kapsamında olmadığı değerlendirilen başvurular ile ilgili Yürütme Kurulunun işlem yapma, görüş bildirme, dosya takip etme görev ve yetkisi yoktur. Bu başvurular gereğinin takdir ve ifası için Yönetim Kuruluna sunulur.

Görevlendirme İşlemleri:

Madde 13.

(1) Merkeze ilişkin görevler ve işlemler şu şekildedir:

a) Avukatların veya Baroların talebi yahut Merkezin önerisi üzerine avukatlık mesleğine ilişkin sistematik hak ihlali yaşanan ya da yaşanma olasılığı olan davalar için Yönetim Kurulu kararı ile ve TBB tüzel kişiliği adına gözlem görevi tevdi edilir.

b) Avukatların veya baroların talebi yahut Merkezin önerisi üzerine avukatlık mesleğine yönelik hak ihlali kapsamında değerlendirilebilen her tür dava için Yönetim Kurulu kararı ile ve TBB eliyle de takibin sağlanmasına yönelik olarak ve mesleki dayanışma kapsamında taraf avukat yanında vekillik ya da müdafilik görevleri verilir. Mesleki dayanışma kapsamında ifa edilecek bu görevler öncelikle Merkez Raportörü'ne tevdi edilir. Merkez üyesi il temsilcileri ile şayet gerekli görülüyor ise Yürütme Kurulu üyelerine, Merkez Raportörü avukat tarafından yetki belgesi düzenlenir.

c) Avukatların veya baroların talebi yahut Merkezin önerisi üzerine avukatlık mesleğine yönelik hak ihlali kapsamında değerlendirilebilen her tür davada Yönetim Kurulu kararı ile ve TBB tüzel kişiliği adına vekillik ya da müdafilik görevleri Yönetim Kurulu veya Merkez

Raportörü eliyle yürütülür. TBB Yönetim Kurulu tarafından Merkez aracılığıyla hukuksal sürecin takibi yönünde karar alınması hâlinde; TBB tüzel kişiliğini temsilen ifa edilecek bu görevler için öncelikle Merkez Raportörü tarafından Merkez üyesi il temsilcisine veya eğer gerekli görülüyorsa Yürütme Kurulu üyelerine yetki belgesi düzenlenmek suretiyle görevlendirme yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Merkez Giderleri

Madde 14.

(1) TBB Yönetim Kurulu kararı ile yapılacak her türlü görevlendirmenin olağan ve zorunlu giderleri ile ilgili belgelerin, görevin ifa edilmesini izleyen on beş gün içinde Merkez Sekreterine yazılı başvuru ile sunulması zorunludur. Masraf belgeleri Merkez Sekreteri tarafından TBB Yönetim Kurulu'na sunulur ve uygun görülmesi halinde görevlendirme giderleri TBB bütçesinden karşılanır.

(2) Yönerge kapsamında yapılacak Yürütme Kurulu toplantılarına yüz yüze katılım sağlamak isteyen Yürütme Kurulu üyelerinin giderleri ile Barolar kanalıyla gelen ve devamında TBB aracılığı ile takip edilmesi yönünde Yönetim Kurulu kararı ile Merkez temsilcisine verilen görevlerin giderleri TBB bütçesinden karşılanır.

(3) Yönerge gereği her yıl Nisan ayında düzenlenen Avukat Hakları Merkezi olağan toplantısı katılımcılarının giderleri temsilcisi oldukları Baroları tarafından karşılanır.

(4) TBB tarafından merkez faaliyetlerinin yürütülmesi için istihdam edilecek personelin sayısı, çalışma esasları ve usulü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.

(5) Yönerge uyarınca Merkez Raportörü tarafından yetki belgesi verilmek suretiyle Merkez Üyelerine yapılacak görevlendirmeler bakımından görevli üyelere ücret ödenmez. TBB adına herhangi bir aşamada görevlendirme yapılması halinde aynı hukuksal süreç ile ilgili özel vekaletname ilişkisi kurulamaz. Vekaletname gereken hallerde Merkez Raportörü tarafından gerekli işlemler yapılır ve tevkil usulü işletilir.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 15.

(1) Yönetim Kurulunun 19.01.2023 tarih ve 2023/6 sayılı kararı ile kabul edilmiş olan "Türkiye Barolar Birliği Avukat Hakları Merkezi Yönergesi" yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 16.

(1) Bu Yönerge, TBB Yönetim Kurulunun kabul kararı tarihinde, TBB web sitesinde yayımlanarak yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 17.

(1) Bu Yönerge hükümleri, Yönetim Kurulu tarafından yürütülür.